

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17CoCsp/26/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8319200346
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8319200346.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a členov senátu JUDr. Moniky Juskovej a JUDr. Eduarda Valenčina, v spore žalobcu: R. U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom V. XXXX/XX, XXX XX Q., zastúpeného zástupkyňou: E. U., trvale bytom V. XXXX/XX, XXX XX Q., proti žalovanej: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, o určenie, že spotrebiteľská zmluva je neplatná, že je premlčaná, že je bezúročná a bezpoplatková, o neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy a zrušenie rozhodcovského rozsudku, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Humenné č. k. 15Csp/13/2019-138 zo dňa 17.12.2020, takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok vo výroku o určení, že úver je bezúročný a bez poplatkov a vo výroku o trovách konania.

Žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v plnom rozsahu s tým, že o výške bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Humenné (ďalej „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol:

I. U r č u j e , že úver zo spotrebiteľskej zmluvy č. XXXXXXXXXX z 26.11.2009 uzatvorenej medzi žalobcom a žalovanou je bezúročný a bez poplatkov.

II. U r č u j e , že dohoda o zrážkach zo mzdy, ktorá je súčasťou úverovej zmluvy č. XXXXXXXXXX z 26.11.2009 uzatvorenej medzi žalobcom a žalovanou je neplatná.

III. V prevyšujúcej časti konanie z a s t a v u j e .

IV. Žiadnej zo strán náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

2. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca svoju žalobu odôvodnil tým, že dňa 26.11.2009 uzatvoril so žalovanou úverovú zmluvu, na základe ktorej mu bol poskytnutý úver o výške 2 700 eur. Celkovo mal uhradiť sumu 4 482 eur, lebo poskytnutý úver bol zvýšený o poplatok 1 782 eur. Úver mal uhradiť v šiestich mesačných splátkach po 747 eur, počnúc dňom 27.12.2019. Úver bol tiež zabezpečený zmluvou na sumu 5 072,30 eur s dátumom vystavenia 26.11.2009.

Keďže žalobca zoberal podanú žalobu čiastočne späť v časti o určení, že spotrebiteľská zmluva je neplatná, v časti o určení, že rozhodcovský rozsudok je neplatný a v časti, že zmluva je premlčaná, súd konanie v tejto časti zastavil, lebo žalovaná so späťvzatím žaloby súhlasila podľa § 144, § 145 a § 146 ods. 1 CSP.

Predmetom sporu ostalo len určenie, že úver zo spotrebiteľskej zmluvy je bezúročný a bez poplatkov a určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy.

Prvoinstančný súd aplikoval § 261 ods. 1, písm. d/ Obch. zák., § 497, § 502 ods. 1, § 503 ods. 2, § 504, § 506 Obch. zák.

Súd prvej inštancie dospel k záveru, že medzi žalobcom a žalovanou bola uzavretá zmluva o úvere, pričom táto zmluva je zmluvou spotrebiteľskou. Zmluva uzavretá medzi veriteľom a žalobcom je nepochybne spotrebiteľskou zmluvou aj v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a v zmysle § 52, § 53 ods. 1, 5, § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie tiež rozhodol, že v zmluve poskytnutý úver treba považovať podľa § 2 písm. b/ zák. č. 258/2001 Z.z. a § 4 ods. 2 písm. d), g), h), i), j) a k) zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch za bezúročný a bez poplatkov. Dohodu o zrážkach zo mzdy vyhodnotil súd prvej inštancie ako neprijateľnú, neurčitú, a tým aj neplatnú. O trovách konania rozhodol v podľa § 255, § 256 ods. 1 CSP.

3. Proti rozsudku vo výrokoch I. a III. podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaná. Namietala, že súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalovaná poukázala, že dňa 26.11.2009 uzavrela so žalobcom zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX na základe ktorej bol žalobcovi poskytnutý úver na výkon podnikania. Žalobca v zmluve uviedol a aj osobitne podpísal vyhlásenie, že poskytované prostriedky budú využité na tento účel. Žalobca zmluvu o úvere uzatvoril ako dlžník pod obchodným menom R., ako fyzickou osobou-podnikateľom označeného identifikačným číslom XXXXXXXXX pričom pri uzatváraní zmluvy o úvere konal v rámci predmetu svojho podnikania a finančné prostriedky boli poskytnuté na účel podnikania. Na základe toho je možné posudzovať vzťah ako obchodnoprávny a nie ako spotrebiteľský. Ide o zmluvný záväzok medzi dvomi podnikateľskými subjektmi. Dôležité teda je, na aký účel bol úver poskytnutý, a nie na aký účel žalobca poskytnuté peňažné prostriedky v skutočnosti použil. Nakoľko žalobca neuzatvoril zmluvu o úvere v postavení spotrebiteľa, nemožno zmluvu o úvere považovať za bezúročnú a bez poplatkov a tým aplikovať ustanovenia predpisov týkajúcich sa spotrebiteľských zmlúv. Žalovaná uviedla, že dohoda o úrokovej sadzbe spĺňa všetky náležitosti ustanovené zákonom, tak, ako to žalovaná špecifikuje. Nemožno ju považovať za právny úkon absolútne neplatný v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Žalovaná má za to, že dohoda o výške odplaty nie je v rozpore s dobrými mravmi. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil.

4. Žalobca sa k podanému odvolaniu písomne vyjadril. Uviedol, že na podanej žalobe trval a s napadnutým rozsudkom súhlasil v celom rozsahu. Žalovaná sa odvoláva na zmluvu č. XXXXXXXXXX, pričom žalobca so žalovanou takúto zmluvu nikdy neuzatvoril a preto žiadal súd, aby odvolanie žalovanej v celom rozsahu zamietol.

5. V replike žalovaná poukázala, že dňa 26.11.2009 uzavrela so žalobcom zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX na základe ktorej bol žalobcovi poskytnutý úver na výkon podnikania.

6. V duplike sa žalobca vyjadril, že na podanej žalobe trvá a v predmetnej žalobe sa dostatočne vyjadril ku všetkým skutočnostiam prostredníctvom svojich podaní, na ktorých trvá v celom rozsahu.

7. Žalovaný uviedol, že sa dostatočne vyjadril ku všetkým relevantným skutočnostiam prostredníctvom svojich predošlých podaní, na ktorých trvá v celom rozsahu a to najmä na podanom odvolaní.

8. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej „CSP“) preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v súlade s § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contratio, pričom dospel k záveru, že rozhodnutie je v napadnutom rozsahu vecne správne.

9. Odvolaciu námietku týkajúcu sa nesprávneho právneho posúdenia nepovažoval odvolací súd za dôvodnú. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

Odvolačný súd preskúmal výrok rozsudku o určení, že úver zo spotrebiteľskej zmluvy je bezúročný a bez poplatkov a súvisiaci výrok o trovách konania. Výrok, že dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatná a výrok o zastavení konania v prevyšujúcej časti predmetom odvolacieho prieskumu nie je.

Nesprávne právne posúdenie veci predstavuje právnu vadu rozhodnutia. Tento odvolací dôvod je naplnený v prípade, keď na zistený skutkový stav súd 1) neaplikoval príslušnú právnu normu, 2) aplikoval nesprávnu právnu normu, 3) obsah správnej právnej normy nesprávne interpretoval alebo 4) správne zvolenú a správne interpretovanú právnu normu nesprávne aplikoval.

Skutkový stav zistený prvoinštančným súdom pri posudzovaní odvolacích námietok bol pre odvolací súd podľa § 383 CSP záväzný.

Preto sa zaoberal už len námietkou nesprávneho právneho posúdenia veci.

10. Základnú charakteristiku spotrebiteľských zmlúv upravuje zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“) v ustanovení § 52 ako zmluvy medzi dodávateľom a spotrebiteľom. Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na individuálne dojednanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny.

11. Zmluva o úvere zo dňa 26.11.2009 uzatvorená medzi žalobcom a žalovanou túto charakteristiku spĺňa. Žalovaná tvrdila, že úver, ktorý poskytla žalovanému nemá spotrebiteľský charakter, žalobca tvrdil opak, že do zmluvného vzťahu vstupoval ako spotrebiteľ. V prípade pochybností dôkazné bremeno na preukázanie nespotebiteľského charakteru zmluvy má dodávateľ. Existujúce pochybnosti treba odstrániť spôsobom známym pre dôkazné konanie, čo znamená, že nespotebiteľský charakter musí byť preukázaný bezpečne spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti. Žalovaná okrem uzavretej zmluvy, kde žalobca je označený aj ako fyzická osoba aj ako živnostník a vyznačeným účelom, pre ktorý si žalobca berie úver - podnikanie inak svoje tvrdenia nepreukázala. Je všeobecne známou skutočnosťou, že žalovaná v obdobných veciach aplikovala pri vyplňovaní základných údajov dlžníka, vrátane účelu poskytnutia finančných prostriedkov nekalé obchodné praktiky s cieľom vyhnúť sa uzatváraniu spotrebiteľských zmlúv. Za daného stavu je dôvodné žalobcovi priznať postavenie spotrebiteľa.

Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „OBZ“) v širšom rámci súkromnoprávnej úpravy, ktorej základným všeobecným predpisom je Občiansky zákonník, má postavenie predpisu špeciálneho. Ustanovenie § 1 ods. 2 OBZ priamo ukladá riešiť otázky Obchodným zákonníkom neupravené podľa predpisov občianskeho práva. V tejto súvislosti je právne významné § 853 ods. 1 OZ, podľa ktorého občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie. Vychádzajúc z uvedeného v dôsledku nedostatku inej právnej úpravy neprijateľných podmienok pri zmluvách o úvere, ktoré síce boli uzatvorené podľa prísl. ustanovení Obchodného zákonníka, avšak majú spotrebiteľský charakter v zmysle § 52 OZ, je potrebné vychádzať z § 53 OZ upravujúceho analogický prípad. Inak by sa minula účinkom do nášho právneho poriadku implementovaná Smernica Rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Navyše Obchodný zákonník v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy v § 266 ods. 5 ustanovuje, že pri pochybnostiach o obsahu právnych vzťahov medzi dodávateľom a spotrebiteľom, ktoré sa spravujú týmto zákonom, sa použije výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Preto správny právny záver prvoinštančného súdu, s ktorým sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje mu umožnil zákonný prieskum zmluvných podmienok v spornej zmluve o úvere v súlade s vtedy platným zák. č. 258/2001 Z.z.

Prvoinštančný súd zistil absenciu zákonných predpokladov zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 ods. 2 písm. d, g, h, i, j, k tohto zákona.

Priamo zákon v § 4 ods. 3 z.č. 258/2001 pri absencii vyššieuvedených zákonných predpokladov, ktoré zmluva musí obsahovať, takýto stav sankcionuje ex lege bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou poskytnutého úveru.

Aj v tejto časti prvoinštančný súd svoje rozhodnutie náležite odôvodnil a odvolací súd na tieto dôvody poukazuje.

Preto napadnutý výrok prvoinštančného rozsudku a súvisiaci výrok o trovách konania podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne a právne správny potvrdil.

12. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bol v plnom rozsahu úspešný žalobca, preto mu odvolací súd priznal náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu voči neúspešnej žalovanej. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

13. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.